

Model Question Paper for Internal Practical Examination (20 Marks)

मुक्त कृषि शिक्षण केंद्र

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

मुक्त कृषि शिक्षण केंद्राचे नाव: -----

AGR 201 : मृदशास्त्राची मूलतत्त्वे आणि कार्यपद्धती (प्रात्यक्षिक परीक्षा)

दिनांक : ---.---.---

गुण : 20

वेळ : 14.00 ते 15.30

विभाग (A) : आपणास देण्यात आलेल्या प्रयोगाची/प्रात्यक्षिकाची सविस्तर कार्यपद्धती

लिहून सदरचा प्रयोग/प्रात्यक्षिक प्रत्यक्ष करून दाखवा. गुण : 10

- प्रात्यक्षिक 01 : खडकांचे प्रकार ओळखून त्यापासून निर्माण होणाऱ्या जमिनीचे गुणधर्म ओळखणे.
- प्रात्यक्षिक 02 : खनिजांचे प्रकार ओळखून कोणत्या खनिजांच्या आस्तित्वामुळे जमिनीच्या कोणत्या गुणधर्मावर कोणता परिणाम होतो ते ओळखणे.
- प्रात्यक्षिक 03 : जमिनीच्या उभ्या छेदाचा अभ्यास करणे.
- प्रात्यक्षिक 04 : जमिनीचे पृथक्करण करण्यासाठी मातीचा नमुना घेणे.
- प्रात्यक्षिक 05 : मातीच्या नमुन्यातील पाण्याचे (ओलाव्याचे) प्रमाण काढणे.
- प्रात्यक्षिक 06 : मातीची सच्छिद्रता, पोत आणि प्रकार तपासणे.
- प्रात्यक्षिक 07 : जमिनीचा सामू व विद्युतवाहकता मोजणे.
- प्रात्यक्षिक 08 : जमिनीतील उपलब्ध नत्राचे प्रमाण काढणे.
- प्रात्यक्षिक 09 : जमिनीतील उपलब्ध स्फुरदाचे प्रमाण काढणे.
- प्रात्यक्षिक 10 : जमिनीतील उपलब्ध पालाशाचे प्रमाण काढणे.
- प्रात्यक्षिक 11 : कंपोस्टखत तयार करणे.
- प्रात्यक्षिक 12 : गांडूळखत तयार करणे.
- प्रात्यक्षिक 13 : निळेहिरवे शेवाळयुक्त खत तयार करणे.
- प्रात्यक्षिक 14 : माती परीक्षण अहवाल वाचन करून त्यानुसार विविध पिकांसाठी खतांच्या मात्रा ठरविणे.
- प्रात्यक्षिक 15 : रासायनिक खतांचे अन्नद्रव्यांच्या प्रकारानुसार वर्गीकरण करणे.
- प्रात्यक्षिक 16 : सेंद्रिय खतांचे अन्नद्रव्यांच्या प्रमाणानुसार वर्गीकरण करणे.
- प्रात्यक्षिक 17 : पिकांमधील मुख्य अन्नद्रव्यांच्या कमतरता लक्षणांचा अभ्यास करणे.
- प्रात्यक्षिक 18 : पिकांमधील दुय्यम अन्नद्रव्यांच्या कमतरता लक्षणांचा अभ्यास करणे.
- प्रात्यक्षिक 19 : पिकांमधील सूक्ष्म अन्नद्रव्यांच्या कमतरता लक्षणांचा अभ्यास करणे.
- प्रात्यक्षिक 20 : हिरवळीच्या खतांचा अभ्यास करणे.

विभाग (B) :आपणासमोर ठेवलेल्या नमुन्याबाबत त्यासोबत विचारलेल्या प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.
(एका प्रश्नासाठी 0.5 गुण आहे) गुण : 10

01. लाल माती : प्रश्न 1 : या मातीला कोणत्या मूलद्रव्यांमुळे लाल रंग येतो?
प्रश्न 2 : अशा प्रकारच्या जमिनी कोणत्या प्रदेशात आढळतात?
02. गांडूळखत : प्रश्न 1 : या खताचा प्रकार लिहा.
प्रश्न 2 : खत तयार होण्यासाठी किती दिवसांचा कालावधी लागतो?
03. पी. एच. मीटर : प्रश्न 1 : या उपकरणाचा उपयोग कशासाठी करतात?
प्रश्न 2 : या उपकरणाची कमाल मोजमाप मर्यादा किती आहे?
04. डी.ए.पी. : प्रश्न 1 : या खताचा प्रकार लिहा.
रासायनिक खत प्रश्न 2 : या खतामधील अन्नघटकांचे शेकडा प्रमाण लिहा.
05. वाळूसर माती : प्रश्न 1 : या मातीची जलधारणा शक्ती कशी असते?
प्रश्न 2 : अशा प्रकारच्या जमिनीत कोणती पिके घेतात?
06. हिरव्या शिरा : प्रश्न 1 : कोणत्या अन्नद्रव्याच्या कमतरतेमुळे अशी लक्षणे दिसतात?
असलेले पिवळ्या रंगाचे पान प्रश्न 2 : या रोगाच्या नियंत्रणासाठी कोणती उपाययोजना करावी?
07. विद्युतवाहकता : प्रश्न 1 : या उपकरणाचा उपयोग कशासाठी करतात?
मापन यंत्र प्रश्न 2 : या उपकरणामार्फत करावयाच्या मोजमापाचे एकक द्या.
08. रायझोबियम : प्रश्न 1 : या खताच्या वापरामुळे पिकांच्या मुळांवर कोणता दृश्य परिणाम दिसतो?
खताचे पाकीट प्रश्न 2 : हे खत कोणत्या वर्गातील पिकांसाठी वापरतात?
09. युरिया : प्रश्न 1 : या खतामधील नत्र, स्फुरद व पालाश या अन्नघटकांचे शेकडा प्रमाण लिहा.
प्रश्न 2 : या खताचा प्रकार लिहा.
10. भुईमूग पॅड : प्रश्न 1 : हे सेंद्रिय खत कोणत्या पिकापासून तयार करतात?
प्रश्न 2 : या सेंद्रिय खतामध्ये कोणत्या अन्नद्रव्याचे प्रमाण अधिक असते?